

Εἶπον ἀνώτέρω ὅτι οὐδέποτε ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἢ ἐπίσημος Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως αὐτοῦ ἐρρυπάνθη

ἀδελφῶν Grimm, «*Das Hirtenbüblein*» ἐπιγραφόμενον καὶ εὑρισκόμενον ἐν τῇ σελ. 275 τοῦ δευτέρου τόμου τοῦ συγγράμματος αὐτῶν «*Kinder und Hausmärchen*» (2 Aufl. Berlin. 1819). Κατ' αὐτὸ τρεῖς ἐρωτήσεις προτείνονται εἰς τὴν ποιμενό- παιδα ὑπὸ τοῦ βασιλέως «*Wieviel Tropfen Wasser sind in dem Weltmeer? — Wieviel Sterne stehn am Himel? καὶ Wieviel Secunden hat die Ewigkeit*», καὶ τρεῖς ἀπαντήσεις δίδονται ὑπὸ τοῦ ποιμενόπαιδος. Ἐν τῷ κακιζομένῳ τούτῳ διη- γηματίῳ (ἴδ. ἔντυπον Ἑλληνοφιλολογικῆς Ἑταιρίας, 1893, σ. 105) περιέλαβον μόνον τὰς δύο πρώτας ἐρωτήσεις «*Πόσαι σταγόνες ὕδατος εἶνε τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης*» καὶ «*πόσα ἄστρα εἶνε εἰς τὸν οὐρανόν*» καὶ τὰς οἰκείας ἀπαντήσεις· τὴν τρίτην ἐρώτησιν καὶ τὴν τρίτην ἀπάντησιν παρέλειπον, καὶ τοῦτο διότι ἀδύνατον ἔξαετέις παῖδες καὶ δὴ ἐν Ἑλλάδι νὰ ἐννοήσωσι ταῦτα τοῦ πρωτοτύπου: «*Wieviel Sekunden hat die Ewigkeit; Ἀπόκρισις: «Zu Hinterpommern liegt der Diamantberg, der hat eine Stunde in die Höhe, eine Stunde in die Breite und eine Stunde in die Tiefe; dahin kommt alle hundert Jahr ein Vögelein und wetzt sein Schnäblein daran, und wenn der ganze Berg abgewetzt ist, dann ist die erste Sekunde der Ewigkeit vorbei*», διανοήματα τέλειον ἀπερινόητα. Νῦν ποῦ ἔχουσι συντομώτερον καὶ ἀφελέστερον ταῦτα; παρ' ἐμοὶ ἢ ἐν τῷ πρωτοτύ- πῳ; — Ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, ὁ ἔλεγχος εἶνε πρόχειρος, διότι τὸ διηγημάτιον τοῦτο εἶνε συνηθέστατον ἐν τοῖς ἀναγνωστικοῖς βιβλίοις τῶν Γερμανῶν. Εὔρηται π. χ. Ἐν τῷ Ἑλληνοφιλολογικῷ τῷ Fechner (1879, σελ. 100, ἀρ. 146) καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνοφιλολογικοῖς τοῦ Böckler καὶ Fritze (1886, ἀρ. 23) — Bumüller καὶ Schuster (1890, σελ. 108, ἀρ. 110) — Erkelenz (1891, Theil I, σελ. 221) — Wetzell καὶ Schumann (1894, I Theil, σελ. 60, ἀρ. 80) — D. Les. v. einer Commission der Schuldirectoren Leipzigs (1894, II Stufe, ἀρ. 254) — Hirt καὶ Bock (1892, II Theil, σελ. 3) — Keck (1890 ἀρ. 11) — Flügge (1893 ἀρ. 60) — Gabriel καὶ Supprian (D. Les für einfache Schulverhältnisse 1894, ἀρ. 80) — τῶν αὐτῶν (I Theil, ἀρ. 110) — Sarlach καὶ Haupt (1893, σελ. 391, ἀρ. 423) — Haeisters καὶ Richter für die Mit- telklassen (1894, σελ. 212) — Förster für die Mittelklasse (II σελ. 100, ἀρ. 30) — Für das Bedürfniss oberfränkischer Volksschul. (I Theil, σελ. 91, ἀρ. 116) — Dietlein — Mittelstufe — (1894, σελ. 58, ἀρ. 114) — Niedergesäss (1891, III Schuljahr, 1894, σελ. 11, ἀρ. 16) — Dietlein (1895, Ausgab. A, II Mittelstufe, σελ. 102, ἀρ. 118). — Ὁ κ. κριτῆς οὐδὲν τούτων γνωρίζει· διὸ καὶ ἀποφαίνεται ἀντιστρόφως πρὸς τὴν ἀλήθειαν. — Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους καὶ τὸ διηγημάτιον «*ἡ εὐσπλαγχνος Ἀγλαΐα*» εἶνε συντομώτε- ρον καὶ ἀφελέστερον παρ' ἐμοὶ ἢ ἐν τῷ πρωτοτύπῳ, ὡς ὅλως ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ πρά- γματος θρασύτατα ὁ κ. κριτῆς ἀποφαίνεται. Τοῦτο εἶνε διηγημάτιον τοῦ Krum- macher ἐπιγραφόμενον «*Die kleine Wohlthäterin*». Φαίνεται δὲ ἐν τοῖς Ἑλληνοφιλολογικοῖς τοῦ Büscher (1888, II Abth. σελ. 55, ἀρ. 21) — Franke (1887, σελ. 108, ἀρ. 122) — Hirt Bock, (1894, II Theil, σελ. 63, ἀρ. 43) — Καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνοφιλολογικοῖς τοῦ Böckler καὶ Fritze (Mittelklasse — 1874, ἀρ. 44) — Wirth (1878, I Theil, I Kursus, σελ. 118, ἀρ. 170) — Hansen (1886, I Theil, ἀρ. 17) — Brünnert (I. Buch, II Abth. 1889, σελ. 64, ἀρ.

ὑπὸ δημοσίου ἐγγράφου ἐπὶ τοσοῦτον, ὅσον ἐρρυπάνθη ὑπὸ τῆς δῆθεν ἐκθέσεως τῶν ἡμετέρων τούτων κριτῶν· καὶ νομίζω ὅτι ἀπέδειξα αὐτὸ ὅπωςδῆποτε.

Ἄλλ' ἵνα οὐδεμία ἀμφιβολία περὶ τούτου ὑπολειφθῇ, τελευταίαν ἐπάγομαι καὶ τὴν δετὴν ἀπόδειξιν. Παραθέτω ἐνταῦθα ἕκ τε τοῦ βραβευθέντος Ἀλφαθηταρίου τοῦ κ. Μ. Βρατσάνου καὶ ἐκ τοῦ ἐμοῦ, τοῦ στιγματισθέντος, αὐτοούσια καὶ ἀπαράλλακτα τὰ πρῶτα μαθήματα τῶν μικρῶν Ἑλληνοπαίδων καὶ τὸ τελευταῖον μάθημα ἐκ τοῦ πρώτου μέρους τοῦ Ἀλφαθηταρίου, εἶτα δὲ ἀνὰ ἕν ἐκ τῶν στοιχείων, ἐξ ὧν συναπαρτιζονται τὰ ἀλφαθητάρια καὶ ἐν τέλει καὶ τὰ τελευταῖα μαθήματα ἐξ ἀμφοτέρων, μεθ' ὃ οὐδεὶς, πιστεύω, θὰ ἀπαιτήσῃ πλέον τῆς ἀπειροκαλίας καὶ κακονοίας τῶν κ. τούτων κριτῶν ἄλλην ἀπόδειξιν.

Α'. Τὰ πρῶτα μαθήματα τῶν μικρῶν Ἑλληνοπαίδων

Ἐδιδασκόμενα		Ἐστιγματισμένα	
Μάθημα πρῶτον			
ι	ι	1.	δ ρ η ο ρ η
ο	ο		
ν	ν		δ ρ η δ ρ η.
ιον	ιον		

ι,ο,ν. ι-ν ιν. ν-ι νι. ο-ν ον. ν-ο νο
 ι-ον ιον, νι-νι νινί.
 ι-ορ ιορ νι-νι νινί.
 ιον. νινί.

14) — Erkelenz (1891, I Theil, σελ. 208) — Der Comiss. der Schuldirektoren Leipzigs (1893, ἀρ. 238) — Gabriel-Supprian (1894, I Theil, ἀρ. 236) — Haesters καὶ Richter (Mittelklasse — 1894, σελ. 38) Dietlein (Mittelstufe, 1894, σελ. 214, ἀρ. 377) — τοῦ αὐτοῦ (1895, Ausg. A. II Mittelstufe, σελ. 66, ἀρ. 70). — Ἄν ὁ κ. κριτῆς καὶ ἐν μόνον τούτων τῶν παμπόλλων ἀναγνωστικῶν βιβλίων εἶχε καὶ ἐλάμβανε τὸν κόπον νὰ ἀναγνώσῃ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος διηγημάτιον, ὅσον καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι θὰ ἐνύσταζε, θὰ ἐνόει ποῦ εἶνε ἀφελεστέρα ἢ ἐκθεσις· θὰ ἔβλεπεν ὅτι ἐγὼ παρέλειπον τὰ πολὺ πρόωρα ἐκεῖνα διὰ παιδάκια ἐξαστῆ φιλοσοφήματα τοῦ προτύπου « Darum füttere ich sie, so wie die reichen Menschen die armen unterstützen und ernähren — Die kleine Minna antwortete « Thun denn nicht alle Kinder in der ganzen Welt wie

Μάθημα δεύτερον

υ υ
 ύνι ύνι
 ύνι. υ, υ-ι νι. ι-υ ιν. ο-υ ον. υ-ο
 νο. υ-υ υν. υ-υ νυ. υ-νι ύνι.
 ίον, νινί, ύνι, ύνιον.
 ίον, νινί, ύνι, ύνιον.
 ο ο ο ο υ υ υ υ

2. κόρη κ
 όρη κόρη ή κόρη

Μάθημα δέκατον

θ θ
 θύρα θύρα
 θύρα. θ-υθυ. υ-θυθ. θ-ιθι. ι-θιθ.
 θ-οθο. ο-θοθ. θ-αθα. α-θαθ. θυ-ρα
 θύρα.
 θύρα, ό πίθος, ό πόθος, θυρίς,
 τό πιθάρι, τό παραθύρι.
 θ θ θ θ θ θ θ θ

Μάθημα δέκατον

10. πηγή π γ
 πα τώ πε τώ πε ρώ πη δώ πή δα
 κώπη λύπη πο νώ πολύ πό σα
 πό ση πό τε πο τέ πο τὰ πυ ρά
 πω λώ γά τα γά λα μέ γα γε λώ
 λέ γε φά γε φύ γε πη γή γό νυ
 γυ νή έ γώ λέ γω—ή κώπη ή γά τα
 ή πηγή ή γή ή γυ νή τó γά λα
 πηγή θολή—γά λα πολύ γυ νή
 νέα — γά τα κα κή—κῦ μα πολύ
 μέ γα.

Β'. Λέξεις

Ἑστεμμένα

(Μ. Βρατσάνου Ἀλφαβητάριον σελ. 16)

τό πῦρ, τό ποτόν, ό πόνος, ό
 πόρος, τό πίσον, ρίπις, ό πυρός,
 τό άπιον, τὰ άπια, τὰ τυρία, πα-
 τάτα, τὰ νινία, τὰ ύνία, νάνι, ό
 ναός, τό ράπανον, τὰ ία, τὰ ποτὰ
 τὰ σῖτα, σανίς, τό σιτάρι, γάτα,
 ό γάτος, γαρίς, παγίς, τό πανί,
 θύρα, ό πίθος, ό πόθος, θυρίς, τό
 πιθάρι, τό παραθύρι — ό κακός,
 τό σύκον, ό κόπος, κότα, κάρα,
 τό καρότο, καρύα, κυνάρα.

Ἑστιγματισμένα

(Χ. Παπαμέρκου Ἀλφαβητάριον σελ. 16)

Μέγας άλας άγελάς έλέφας πε-
 λεκάν φύλαξ κόραξ ίέραξ άραψ
 καδδίον σακκίον ψάλλω σάλπη
 σαλπίζω χάλκωμα ράμμα μάμμη
 λαμβάνω κάμπη μανδύας μαν-
 θάνω κανδύλη ξανθή σαργός καρ-
 δία χαρτία μαρτυρῶ φάσσα θά-
 λασσα φυλάττω ταραττω άγαλμα
 άκανθα άπαντῶ.

ich, so wie ja alle reichen Leute die armen verpflegen? και ότι τὰ άγαν ψυχρά
 και παρένθυσσα εκείνα: « Der Vater aber blickte die Mutter an und sagte: O,
 du eilige Einfalt » άντικατέστησα δι' άλλων πολύ έπικαιροτέρων και πρός τήν ήλι-
 κίαν τών παιδων προσφορωτέρων και ούτω κατέστησα τό όλον διήγημα πολύ άπλού-
 στερον και πολύ παιδευτικώτερον.

σελ. 21

σελ. 21.

ἡ δορά, τὸ δόμα, τὸ λάδι, τὸ πόδι,
ἡ ποδιά, ἡ πεδιάς, τὸ ῥόδον, ἡ
ῥοδέα, ἡ ἀπιδέα.

κώδων ἀηδῶν χελιδῶν ῥώθων σά-
πων γέρων ἀχυρῶν γέλως ἦρωσ
ῥῶς ὀρῥῶς ὕδωρ.

Γ'. Φράσεις.

Ἐστεμμένα

(Μ. Βρατσάνου Ἀλφαβητ. σελ. 20-22)

μία μπλέα με μπῆλα, ὁ μῆν με τὰς
ἡμέρας, τὸ ἔτος με μῆνας, μέγας
ποταμός, τὸ μέσον τῆς ἡμέρας —
δύο δεμάτια, δέκα δεμάτια, ἐν
μέγα δεμάτι ἀπὸ καλάμια, ἀπι-
δέα με ἀπίδια, δορὰ κυνός, ῥοδέα
με ῥόδα.

Ἐστιγματισμένα

(Χ. Παπαμάρκου Ἀλφαβητ. σελ. 20-22)

ἵππος ψαρὸς — χόρτα πολλὰ —
ἄνθη ξηρὰ—φορτίον βαρὺ—χορδὴ
κιθάρας — ῥῶς μέγα — ὕδωρ κα-
θαρόν—ζῶα· ἡ χελιδῶν, ἡ ἀηδῶν,
ὁ ὀρῥῶς — βύσσινον κόκκινον —
φύλλα μυρσίνης ξηρὰ — φυτὰ· τὸ
κάρδαμον, ἡ κάππαρις — ὀπῶρα·
τὸ βύσσινον — ζῶα· ὁ κόσσυφος,
ἡ πάρδαλις.

Δ'. Προτάσεις.

Ἐστεμμένα

(Μ. Βρατσάνου Ἀλφαβητ. σελ. 41-43)

Ὁ βοῦς ἐτέθη ὑπὸ ζυγόν. παῖ
ἔχε τὸν νοῦν σου, ἐπιμελοῦ καὶ
κοπίαζε. ποῦ ἐπῆγεν ὁ μαθητής;
ἀκούω τὴν φωνὴν τοῦ κούκου. τὸ
κανόνιον ἔκαμε μέγαν δοῦπον. ὁ
δοῦλος τοῦ οἴκου ἐφυγε. ἡ μήτηρ
ἔλουσε τὸν παῖδα. οἱ μουσικοὶ
παίζουν. ὁ κηπουρὸς ἐπότισε τὰ
λούλουδα. τὸ βούτυρον γίνεται
ἀπὸ γάλα. ὁ Θεὸς μισεῖ τὰ εἰδῶλα.
ἡ εἰρήνη εἶνε θεῖον δῶρον. εἶθε
νὰ γείνω γέρων. ὁ οὐρανός εἶνε
κυανοῦς. ἔχω καλὸν γείτονα. ὁ
θεῖος με φιλοδωρεῖ συνήθως. τὸ
παιδίον πεινᾷ. ὁ μάγειρος μένει

Ἐστιγματισμένα

(Χ. Παπαμάρκου Ἀλφαβητ. σελ. 41-43)

Τὰ ῥόδα ἔχουσιν ὀσμὴν λεπτὴν.
Τὰ κρίνα ἔχουσιν ὀσμὴν βαρεῖαν.
Αἱ ἄσκαφοὶ ἄμπελοι δὲν δίδουσι
πολὺν καρπόν. Ὄταν ἡ σελήνη
δὲν εἶνε εἰς τὸν οὐρανόν, αἱ νύ-
κτες εἶνε σκοτειναί. Τὰ ὑψηλὰ
δένδρα ὅταν ἔχωσι φύλλα πολλὰ,
εἶνε σκιερά. Ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν
δένδρων κάθηνται τὰ πρόβατα
καὶ οἱ ἄνθρωποι, ὅταν ὁ ἥλιος
καίῃ. Τὰ ἄσματα θέλγουσι τοὺς
μαθητάς. Ὁ κόσμος εἶνε πολὺ
ώραῖος. Ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, ἡ
θάλασσα, τὰ δάση, τὰ πτηνὰ, τὰ
δένδρα, τὰ ἄνθη εἶνε ὅλα ὠραῖα.

εἰς τὸ μαγειρεῖον. ὁ πετεινὸς δὲν πετᾷ ὑψηλά. ἡ ὑγεία εἶνε πολὺ ἀγαπητή. μοῦ πονεῖ ἡ δεξιὰ χεῖρ. ὁ γείτων ἔχει μεγάλη γένεια.

Τὸν ὠραῖον τοῦτον κόσμον τὸν ἔκαμεν ὁ Θεός.— Ὁ σπίνος εἶνε πτηνὸν ὠδικόν, ὡς ἡ ἀηδὼν καὶ ὁ κόσσυφος. Ἡ κάμπλος εἶνε πολὺ ἄσχημον ζῶον. Ὁ ἀετός, ὁ λέων, ἡ τίγρις καὶ ὁ ταῦρος εἶνε πολὺ ἰσχυρὰ ζῶα. Τὸ Πάσχα εἶνε πολὺ μεγάλη ἐορτή.

Ε'. Τὸ τελευταῖον μάθημα τοῦ Α' μέρους τοῦ Ἀλφαριθμηταρίου.

Ἐστεμμένον

(Βρατσάνου Ἀλφαριθμηταρίου σελ. 67)

Ἐστιγματισμένον

(Χ. Παπαμάρκου Ἀλφαριθμηταρίου σελ. 60)

Ἡ Ἴδη εἶνε ὄρος τῆς Κρήτης. Ἡ Ἥρα ἦτο σύζυγος τοῦ Διός. Ὁ Γεώργιος εἶνε βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Πάρος εἶνε ἐπίσημος διὰ τὰ λευκὰ μάρμαρα. Εἰς τὴν Ῥόδον ἦτο ὁ περίφημος κολοσσός. Ὁ Ὄθων ἦτο ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Θήρα εἶνε γέννημα ἠφαιστείου. Ὁ Φίλιππος ἦτο πατὴρ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ἡ Τήνος εἶνε ἐπίσημος διὰ τὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ὁ αὐτοκράτωρ Βασιλεῖος ἐνίκησε τοὺς Βουλγάρους. Ἡ Κῶς εἶνε πατρίς τοῦ Ἴπποκράτους. Ὁ Λεωνίδας ἀπέθανεν ἐνδόξως εἰς τὰς Θερμοπύλας. Ὁ Ἀριστείδης ἦτο δίκαιος. Ὁ Δημοσθένης ἦτο ὁ μέγιστος ῥήτωρ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Ἡ Ζάκυνθος πάσχει συχνάκις ὑπὸ σεισμῶν. Ἡ ἁγία Ἐλένη ἦτο μήτηρ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Τὰ Ψαρὰ ἔχουσι πολλὰ ἐμπορικὰ πλοῖα. Εἰς τὸν Ὑμηττὸν γίνεται τὸ εὐώδες μέλι. Εἰς τὸν Μαραθῶνα συνεκροτήθη μάχη μεταξύ Ἑλλήνων καὶ Περσῶν. Ὁ Ξενο-

Τὸ φθινόπωρον εἶνε μία ἀπὸ τὰς τέσσαρας ὥρας τοῦ ἔτους. Αἱ τέσσαρες ὥραι τοῦ ἔτους εἶνε τὸ ἔαρ, τὸ θέρος, τὸ φθινόπωρον καὶ ὁ χειμῶν. Ὅσῳ τὰ μῆλα εἶνε γλυκύτερα, τόσῳ εὐωδιάζουσιν ὀλιγώτερον.

Ῥόδα λέγονται τὰ τριαντάφυλλα. Τὰ τριαντάφυλλα μοσχοβολοῦσι. Τὰ τριαντάφυλλα εἶνε ἄνθη τῆς τριανταφυλλέας. Τὰ ἄνθη εὐωδιάζουσι περισσότερον τὸ πρῶν παρὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ τὴν ἑσπέραν· περισσότερον τὸ φθινόπωρον παρὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸ θέρος· περισσότερον ἀπὸ πλησίον, παρὰ ἀπὸ μακρὰν· περισσότερον ὅταν εἶνε χλωρὰ, παρὰ ὅταν εἶνε ξηρὰ. Τὰ τριαντάφυλλα εὐωδιάζουσι καὶ ὅταν εἶνε χλωρὰ καὶ ὅταν εἶνε ξηρὰ· τὰ ξηρὰ τριαντάφυλλα εὐωδιάζουσι μόνον ἀπὸ πλησίον, τὰ χλωρὰ εὐωδιάζουσιν ἀπὸ πλησίον καὶ ἀπὸ μακρὰν.

Ἀπὸ ὅλα τὰ πτηνὰ ὁ ἀετός εἶνε τὸ ἰσχυρότατον, ἡ ἀηδὼν τὸ ὠδικώτατον, ὁ κύκνος τὸ ὠραιότατον. Ἀπὸ ὅλα τὰ χερσαῖα ζῶα ὁ

φῶν ἦτο Ἀθηναῖος. Εἰς τὴν Χίον γίνεται ἡ μαστίχη. Σόλων ὁ σοφὸς εἶπε, μηδένα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε. Οἱ Θηβαῖοι καὶ Ἀθηναῖοι ἐπολέμησαν πολὺν καιρὸν περὶ τοῦ Ὀρωποῦ.

λέων εἶνε τὸ ἀνδρειότατον, ὁ λαγὸς τὸ δειλότατον, ἡ τίγρις τὸ ἀγριώτατον, τὸ ἀρνίον τὸ ἡμερώτατον, ὁ ποντικὸς τὸ μικρότατον, ὁ ἐλέφας τὸ μεγαλήτερον. Ἀπὸ ὅλα τὰ ζῶα τοῦ κόσμου ἡ κάμηλος εἶνε τὸ ἀσχημότερον, ὁ ἵππος τὸ ὠραιότατον, ἡ φάλαινα τὸ μεγαλήτερον. Ἀπὸ ὅλα τὰ ἄνθη τὰ τριαντάφυλλα καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ ὁ Ἑσπερος εἶνε τὰ ὠραιότατα. Ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τὸ φῶς, ἡ ἀνατολὴ καὶ ἡ δύσις τοῦ ἡλίου εἶνε τὰ ὠραιότατα.

5'. Αἰσώπειοι Μῦθοι

Ἐδτεμμένοι

Κύων προσκεκλημένος εἰς δεῖπνον.

(Βρατσάνου Ἀλφαβητ. σελ. 96, ἀρ. 26)

Μίαν ἡμέραν οἰκοδεσπότης εἶχε καλέσει πολλοὺς φίλους τοῦ εἰς δεῖπνον. Ἐκαμε δὲ πολλὰς ἐτοιμασίας. Ὁ μάγειρος κατεγίνετο νὰ μαγειρεύῃ πολλὰ φαγητά. Ὁ κύων τῆς οἰκίας ἐνόμισε τότε καλὸν νὰ καλέσῃ καὶ αὐτὸς ἄλλον γειτονικὸν κύνα νὰ συνδειπνήσωσιν. Ὁ ξένος κύων ἐδέχθη εὐχαρίστως τὴν πρόσκλησιν καὶ ἦλθεν εἰς τὸ μαγειρεῖον. Βλέπων δὲ οὗτος τόσῳ πλούσιον δεῖπνον νύχαιστεῖτο. Ἀπὸ μεγάλην δὲ χαρὰν ἔλεγε· «Τί εὐτυχία μοῦ ἦλθε τόσῳ αἰφνιδίως! Θὰ γεμίσω ὅσον δύναμαι τὴν κοιλιάν μου ἀπὸ τὰ πολλὰ φαγητά. Αὔριον δὲν θὰ πεινάσω διόλου». Ἐσειε λοιπὸν τὴν οὐράν του καὶ ἔδλεπε μὲ χαρὰν τὸν κύνα τῆς οἰκίας. Ὁ μάγειρος

Ἐστιγματισμένοι

Βοσκὸς καὶ ψεύστης.

(Χ. Παπαμέρκου Ἀλφαβητ. σελ. 69)

Μίαν φορὰν ἓν παιδίον ἔδοσκε τὰ πρόβατά του πλησίον τοῦ χωρίου αὐτοῦ. Μίαν ἡμέραν τὸ παιδίον ἤθελε νὰ παίξῃ καὶ χωρὶς νὰ εἶνε ἀλήθεια ἐφώναξε δυνατά. «Λύκοι, λύκοι! Τρέξατε δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Λύκοι εἰς τὰ πρόβατα! Οἱ χωρικοὶ ἤκουσαν ὅτι λύκοι ἐπῆγαν εἰς τὰ πρόβατα καὶ ἀμέσως ἔτρεξαν μὲ ξύλα καὶ μὲ ὄπλα νὰ φονεύσωσιν αὐτούς, Ἀλλὰ δὲν ἦτο ἀλήθεια. Τὸ παιδίον ἐψεύδετο. Ἦθελε μόνον νὰ παίξῃ καὶ νὰ γελάσῃ. Τὸ παιγνίδιον τοῦτο ἤρεσεν εἰς τὸ παιδίον. Καὶ ὅταν ἤθελε νὰ διασκεδάσῃ, ἐφώναζε πάντοτε· «Λύκοι, λύκοι!». Οἱ χωρικοὶ ἐπῆγαν δύο καὶ τρεῖς φορὰς ἕως ἐκεῖ καὶ ποτὲ δὲν εὗρισκον λύκους.

ὄμως δὲν νύχαριστεῖτο νὰ βλέπῃ τὸν ξένον τοῦτον κύνα νὰ γυρίζει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ νὰ σείῃ τὴν οὐρανὸν του. Τὸν συνέλαβεν ἐκ τοῦ ποδὸς καὶ τὸν ἔρριψεν ἀπὸ τὸ παράθυρον ἔξω εἰς τὸν δρόμον. Ὁ δυστυχῆς κύων ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὰς πέτρας καὶ ἐκτύπησε πολὺ. ἤρχισε λοιπὸν νὰ τρέχῃ καὶ νὰ φωνάζῃ δυνατὰ ἀπὸ τὸν πόνον. Οἱ ἄλλοι κύνες, οἱ ὁποῖοι τὸν ἔβλεπον νὰ τρέχῃ, τὸν ἠρώτων, πῶς ἐκαλοπέρασεν εἰς τὸ συμπόσιον. «Περίφημα, ἀπεκρίθη οὗτος μὲ γέλωτα πικρὸν· ἔπιον ὄμως πολὺν οἶνον καὶ ἐξαλίσθην· δὲν διέκρινα δὲ ἀπὸ τὴν μέθην οὔτε τὴν θύραν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἰσῆλθον».

Δὲν πρέπει τις νὰ ἐλπίζῃ εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν δύνανται νὰ τὸν ὠφεληθῶσι.

Μίαν ἡμέραν ἦλθον εἰς τὰ ἀληθινὰ λύκοι εἰς τὰ πρόβατα. Ἦτο φοβερὰ ἡ λύσσα αὐτῶν. Φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τὸ παιδίον. Οἱ λύκοι ἔσχιζον δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὰ πρόβατα. Πολλὰ ἠφανίσθησαν. Τὸ παιδίον ἐφώναζεν ὅσον ἠδύνατο δυνατώτερα τοὺς χωρικοὺς νὰ ἔλθωσιν εἰς βοήθειαν. Ἀλλ' οἱ χωρικοὶ δὲν ἦλθον εἰς βοήθειαν· οὔτε κὰν ἐκινήθησαν ἀπὸ τὸν τόπον των. Ἐνόμισαν ὅτι καὶ πάλιν τὸ παιδίον ἠθελε νὰ παίξῃ μὲ αὐτοὺς, ὅπως ἐπαιζε πάντοτε. Οἱ λύκοι τότε ἔφαγον μερικὰ πρόβατα, ἔσχισαν τὰ ἄλλα καὶ ἔφυγον. Ὁ δὲ ψεύστης βοσκὸς ἔμεινε χωρὶς πρόβατα.

Ζ'. Διηγήματα

Ἐστεμμένα

1. Ἀγάπα καὶ σέβου τὸ γῆρας

(Βρατσάνου Ἀλφαθητάρ. σελ. 109, ἀρ. 49)

Ὁ Ἀριστείδης καὶ ὁ Τιμολέων εἶχον πάμπον, πολὺ γέροντα. Οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ βαδίζῃ κατ' ἄλλον τρόπον ἢ στηριζόμενος ἐπὶ βακτηριῶν. Ὁ ἀγαθὸς οὗτος γέρον ἠγάπα πολὺ τὴν ἐξοχήν, ἐπεθύμει νὰ ἀπολαύῃ τὰ καλὰ τῆς πλουσίας φύσεως. Οἱ μικροὶ του ἔγγονοι τὸν ἠγάπων πολὺ. Ἐπεθύμουν πολὺ νὰ τὸν εὐχαριστήσωσι. Μὲ τὴν ἀδειαν τῶν γονέων

Ἐστιγματισμένα

Ἡ σελήνη καὶ τὸ καλὸν παιδίον

(Χ. Παπαμάρκου Ἑλληνικὸν Ἀλφαθητάριον ἔκδ. στερεότυπ. σελ. 98).

«Μίαν φορὰν ἓν παιδίον ἐκάθητο εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἔβλεπεν ἔξω. Ἐπερίμενε τὸν πατέρα του. Εἶχε νυκτώσῃ. Ὁ δρόμος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ ὁ πατήρ του, ἦτο μακρὸς καὶ κακός. Ἡ μήτηρ του ἔλεγεν, εἰμπορεῖ νὰ εἶνε κακοὶ ἄνθρωποι εἰς τὸ δάσος καὶ νὰ βλάψωσι τὸν δυστυχῆ πατέρα. Εἰμπορεῖ νὰ ἔχασε τὸν δρόμον ἢ νὰ ἔπεσεν εἰς κανένα βάλ-

των έλαβον τὰς μικρὰς των χρηματικὰς οἰκονομίας καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸν ἀμαξοποιόν, καὶ κατεσκεύασαν ἕν ὠραῖον καὶ ἀναπαικτικὸν ἀμαξάκι διὰ τὸν γέροντα· τὸ ἀμαξάκι τοῦτο ἠδύνατο εὐκόλως νὰ σύρωσι τὰ δύο παιδιά. Ποία χαρὰ εἰς αὐτὰ καὶ εἰς τὸν γέροντα, ὅταν ἐτελείωσε τὸ ἀμαξάκι! ποία εὐχαρίστησις εἰς τὰ παιδιά νὰ ὀδηγῶσι τὸν καλὸν γέροντα εἰς τὴν ἐξοχὴν! μὲ ποίαν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν ἀπέφευγον τὰς πέτρας καὶ τοὺς λάκκους!

Ὁ γέρον πάππος, ἔχων τὰ γόνατά του συχνάκις κεκαλυμμένα ἀπὸ ἄνθη, πύχαρίσκει τὸν ἀγαθὸν θεόν, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ εὐλογήσῃ τὰ ἀξιαγάπητα ταῦτα μικρὰ παιδιά. Ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θανάτου τὰ πύλόγησεν ὁ γέρον διὰ τελευταίαν φορὰν καὶ ἐκοιμήθη μὲ εἰρήνην.

τὸν ἢ βαθὺν ποταμόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ.

Τὸ παιδίον ἤκουε τοὺς λόγους τούτους τῆς μητρὸς του καὶ ἔτρεμεν. «Ἄχ! νὰ ἤρχετο τώρα ὁ πατήρ μου, πόσον θὰ ἔχαιρον», ἔλεγε τὸ καλὸν παιδίον. Ἄλλ' ὁ πατήρ του δὲν ἐφαίνετο πουθενά, ἢ δὲ νύξ ἐπροχώρει.

Τὸ παιδίον ἐκλαίει καὶ ἤρχισε νὰ λέγῃ τὴν προσευχὴν, τὴν ὁποίαν ἔμαθεν ἀπὸ τὴν μητέρα του. Ἄφου ἐτελείωσε τὴν προσευχὴν του παρετήρησεν ὅτι ἡ σελήνη ἤρχισε νὰ φαίνεται ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δένδρα τοῦ δάσους, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ ἔλθῃ ὁ πατήρ του. Τὸ παιδίον ἐχάρη πολὺ καὶ εἶπεν· Ἄχ! καλὴ μου σελήνη, φώτισε τὸν πατέρα μου νὰ εὔρῃ τὸν δρόμον.

Ἡ σελήνη ἐφώτιζε λαμπρότατα. Ὑστερον ἀπὸ ὀλίγον ἤκουσε τὸ παιδίον τὴν φωνὴν τοῦ πατρὸς του κάτω εἰς τὴν αὐλήν. Μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔτρεξεν ἀμέσως εἰς τὴν αὐλήν, ἐχαιρέτισε τὸν πατέρα του καὶ ἐφίλησε τὴν χεῖρα αὐτοῦ.

Ἐδτεμμένον

2. Πρέπει νὰ πράττωμεν τὸ ἀγαθόν

(Μ. Βρατσάνου Ἄλφαβητ. σελ. 82).

Ἐν μικρὸν] παιδίον εἶχε πέσει εἰς ἕνα μικρὸν λάκκον γεμάτον ἀπὸ χιόνα καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ. Δύο ἄλλα παιδιά ἤλθον πρὸς αὐτό. Τὸ ἕν ἐγέλα καὶ ἔρριπτε χιόνας εἰς τὸ πτωχὸν παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐκλαίειν. Ἄλλὰ

Ἐδτιγματισμένον

2. Ὁ ξένος

(Χ. Παπαμάρκου Ἄλφαβητάριον σελ. 76).

Μίαν φορὰν ἕν παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο Κωνσταντῖνος, ἐπαιζε μὲ πολλὰ ἄλλα παιδιά εἰς τὸν δρόμον. Τότε εἰς ξένος κύριος ἤλθεν ἐκεῖ καὶ μὲ εὐγένειαν πολλὴν τὰ παρεκάλεσε νὰ τοῦ δείξωσι τὸν δρόμον διὰ τὸ πλῆσιον χω-

τὸ ἄλλο, πολὺ καλὸν παιδίον, ἐπήδησεν, εἰς τὸν λάκκον, ἔσυρε τὸ παιδίον ἔξω καὶ τὸ ἔφερον εἰς τοὺς γονεῖς του. Τρία ὥραϊα μῆλα ἔλαβε δῶρον τὸ καλὸν αὐτὸ παιδίον.

ρίον « Ἐλάτε μαζί μου. Θὰ Σᾶς δείξω ἐγὼ τὸν δρόμον », εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος. Καὶ ἐπῆγε μαζί με τὸν ξένον καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτὸν τὸν δρόμον.

Ὁ ξένος εὐχαρίστησε τὸν Κωνσταντῖνον με πολλὴν εὐγένειαν καὶ ἤθελε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν μίαν δραχμὴν. Ὁ Κωνσταντῖνος ὁμως τοῦ εἶπε· « Σᾶς ἔδειξα με εὐχαρίστησίν μου τὸν δρόμον καὶ θὰ ἦτο ἐντροπὴ νὰ δεχθῶ χρήματα δι' αὐτό. Ὡρα καλή, ξένε! Ὁ Θεὸς νὰ Σᾶς φυλάττῃ εἰς τὸν δρόμον! » Καὶ ἔφυγεν ἀμέσως ὁ Κωνσταντῖνος.

Ἐστεμμένον

3. Ὁ φίλος τῶν παιδίων

(Μ. Βρατσάνου Ἀλφαβητάριον σελ. 111-112)

Ὅτε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδίδασκε τὸν λαόν, ὅλοι τὸν ἤκουον μετὰ πολλῆς προσοχῆς. Τότε καὶ τὰ μικρὰ παιδία τὸν ἐπλησίαζον. Ἠὐχαριστοῦντο καὶ αὐτὰ νὰ βλέπωσι τὸ γλυκύ του πρόσωπον καὶ νὰ ἀκούωσι τοὺς ὠραίους λόγους του. Ἠὐχαριστοῦντο νὰ ἀκούωσιν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς ἀνθρώπους.

Τὰ παιδία ταῦτα ἔφερον εἰς τὸν Χριστὸν ἄνθη καὶ ἐπαιζον μετ' αὐτοῦ.

Μίαν ἡμέραν οἱ μαθηταὶ του ἤθελον νὰ ἀπομακρύνωσι τὰ παιδία, διότι ὁ Χριστὸς ἦτο κουρασμένος. Ἀλλ' ἐκεῖνος τοὺς ἠμπόδισε, λέγων μετὰ τὴν συνήθη γλυκεῖάν του φωνήν. « Ἀφήσατε τὰ

Ἐστιγματιδμένον

3. Λέων καὶ μήτηρ

(Χ. Παπαμέρκου Ἀλφαβητ. σελ. 90-91).

Εἰς μίαν πόλιν μέσα εἰς ἓν παράπηγμα εἶχον ἄγρια ζῶα· πιθήκους, ἄρκτους, τίγρεις καὶ ἓνα πολὺμέγαν λέοντα. Ἐκαστον ζῶον ἦτο κλεισμένον εἰς ἓνα στερεώτατον κλωβόν, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐμπρὸς χονδρὰς σιδηρᾶς κιγκλίδας. Ἀπὸ τὰς κιγκλίδας ταύτας ἐφαίνοντο τὰ ἄγρια θηρία. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἐπήγαινον εἰς τὸ παράπηγμα, ἐπλήρωνον ὀλίγα λεπτὰ καὶ ἔβλεπον τὰ ἄγρια θηρία.

Μίαν ἡμέραν, ὀλίγον μετὰ τὴν μεσημέριαν, ὁ κόσμος ἔτρεχεν εἰς τοὺς δρόμους καὶ ἐφώναζε· « Φύγετε! εἰς τὰς οἰκίας σας! Κλείσατε τὰς θύρας! Ὁ λέων ἔφυγεν! Ἐφυγεν ὁ λέων! »

Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἦσαν ἦσυχον

παιδιά νὰ ἔλθωσιν εἰς ἐμὲ καὶ μὴ τὰ ἐμποδίζετε! Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνήκει εἰς αὐτά».

καὶ ἔρημοι οἱ δρόμοι. Ὅλοι ἔφυγον. Ἐτρέπωσεν ἕκαστος ὅπου ἠδυνήθη.

Ἐν παιδίον μόνον ὡς τριῶν ἐτῶν ἐκάθητο εἰς τὸν δρόμον καὶ ἐπαιζε μὲ τὴν ἄμμον. Τίποτε δὲν ἐνόησε τὸ κακόμοιρον ἀπὸ ὅλον αὐτὸν τὸν θόρυβον.

Πολλοὶ ἄνθρωποι ἐβλεπον ἀπὸ τὰ παράθυρα τὸ παιδίον. Ὅλοι ἐλυποῦντο αὐτὸ καὶ τὸ ἐφώναζον νὰ κρυφθῆ. Ὅλοι ἐγνώριζον ὅτι τὸ παιδίον ἦτο χαμένον, ἂν τὸ ἐβλεπεν ὁ λέων. Ἀλλὰ κανεὶς δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ βοηθήσῃ τὸ κακόμοιρον τὸ παιδίον. Ὅλοι ἦσαν ἄνθρωποι!

Αἰφνης ἤκουσαν τὸν λέοντα νὰ βρυχᾶται. «Ἐρχεται!» φωνάζουσι. «Νά τον! Ἐχει κόκκινα τὰ ὀμμάτια! Ἀφρίζει ἀπὸ τὴν λύσσαν! Τὸ πτωχὸν παιδίον εἶνε χαμένον! Ὁ λέων τὸ ἔχει εἰς τὸ στόμα του!»

Τότε ὤρμησε μία γυνὴ μὲ λυμένας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἀπὸ μίαν οἰκίαν ἐναντίον τοῦ λέοντος. Ὅλοι τῆς φωνάζουσι νὰ μὴν ὑπάγῃ. Ἀλλ' αὐτὴ καθόλου δὲν προσέχει. Ἀψηφεῖ τὸν μέγαν κίνδυνον. Ὁρμᾷ κατὰ τοῦ λέοντος, λαμβάνει ἀπὸ τὸ στόμα του τὸ παιδίον, καὶ φεύγει.

Ὁ λέων αὐτὸ δὲν τὸ ἐπερίμενε. Ἐζαλίσθη. Ἡ γυνὴ ὅμως εἶχε φύγῃ μὲ τὸ παιδίον εἰς τὴν πλησιέστεραν οἰκίαν. Τὸ παιδίον ἐσώθη!

Ποία νὰ ἦτο ἡ γυνὴ αὐτή; Βεβαίως τόσῃν τόλμῃν δύναται νὰ ἔχῃ μόνον μία μήτηρ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

Η'. Φυσιογνωστικά.

Ἐδτεμμένα

1. Ὁ ποῦς.

(Μ. Βρατσάνου Ἐλευθεριόγραφον σελ. 99)

Οἱ πόδες εἶναι τὰ κάτω ἄκρα τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Ἐχομεν δύο πόδας, δεξιὸν καὶ ἀριστερόν. Ὁ ποῦς ἔχει πέντε δακτύλους. Ὁ μῦς, τὸ γόνυ, ἡ κνήμη, οἱ ἀστράγαλοι, ἡ πτέρνα, ὁ ταρσός, οἱ δακτύλοι, οἱ ὄνυχες, εἶναι μέρη τοῦ ποδός. Μὲ τοὺς πόδας περιπατοῦμεν καὶ τρέχομεν. Πρέπει νὰ πλύνωμεν τοὺς πόδας συχνάκις. Πρέπει νὰ ἔχωμεν τοὺς πόδας θερμούς.

Ἡ ῥίς.

Ἡ μύτη λέγεται καὶ ῥίς. Ἡ ῥίς εἶναι μακρά. Ἀρχεται ἀπὸ τοῦ μεσοφρύου καὶ φθάνει σχεδὸν ἕως εἰς τὸ ἄνω χεῖλος. Ἡ ῥίς ἔχει τρία μέρη, τὸ ἄνω, τὸ κάτω, καὶ τὸ μέσον. Τὸ κάτω μέρος τῆς ῥινός λέγεται ἀκρορρίνιον. Τὸ μέσον λέγεται ἡ ῥάχις τῆς ῥινός. Τὰ κάτω μέρη τῆς ῥινός λέγονται ῥώθωνες. Διὰ τῆς ῥινός ἀναπνέομεν καὶ ὀσφραϊνόμεθα. Ἀπὸ τὴν ῥίνα ἐξέρχεται ἡ μύξα. Πρέπει νὰ καθαρίζωμεν τὴν ῥίνα μὲ τὸ ῥινόμακτρον.

Ἐδιγματιδμένα

1. Τὰ δάση

(Χ. Παπαμάρκου Ἐλευθεριόγραφον σ. 98-99)

Τὰ δάση εἶνε τόποι μεγάλοι γεμάτοι ἀπὸ δένδρα. Τὰ δένδρα εἰς τὰ δάση εἶνε πυκνὰ καὶ διάφορα ἀπὸ τὰ δένδρα τῶν κήπων. Εἰς τὰ δάση εἶνε δρύες, ἐλάται, πεῦκαι. Τὰ δένδρα ταῦτα εἶνε πολὺ χονδρά, καὶ πολὺ ὑψηλά. Ἐχουσι κλώνους μεγάλους καὶ φύλλα πολλὰ. Μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν δένδρων τοῦ δάσους εὐρίσκονται θάμνοι, φρύγανα καὶ πολλὰ καὶ διάφορα ὠραῖα ἄνθη.

Εἰς τὰ δάση εὐρίσκονται καὶ πολλὰ ζῷα. Ἐκεῖ πεταλοῦσαι μὲ διάφορα χρώματα παίζουσι. Μικροὶ καὶ μεγάλοι κύνταροι τρέχουσιν. Ἀκόμη καὶ μικρὰ ὀφείδια καὶ σαῦραι δὲν λείπουσιν. Ἀλλὰ ὠραιότερα ἀπὸ ὅλα τὰ ζῷα εἶνε τὰ πτηνὰ, τὰ ὁποῖα ψάλλουσιν ὅλην τὴν ἡμέραν. Ἐδῶ κελαδεῖ ὁ σπίνος, ἐκεῖ ψάλλει ὁ μαῦρος κόσσυφος, παρέκει ἄδει ἡ ἀηδὼν, πανταχοῦ τερετίζει ὁ τέττιξ. Ὅλα εἶνε εὐθυμα ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὴν ἑσπέραν. Ἐδῶ ἔχουσι καὶ τὰς φωλεὰς τῶν πτηνῶν, ἀλλὰ εἰς τοὺς θάμνους, ἀλλὰ εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων, ἀλλὰ εἰς τὴν γῆν καὶ ἄλλα εἰς τὰ κούφια δένδρα.

Εἰς τὰ δάση ζῶσι καὶ πολλὰ ζῷα τετράποδα. Λαγοί, ἀλώπεκες, κουνέλια, ἄγριοι χοῖροι, λύκοι καὶ πολλὰ ἄλλα ζῷα.

Ἑδτεμμένα

2. Ὁ σῦς.

(Μ. Βρατσάνου Ἀλφαβητ. σελ. 86-87)

Ὁ χοῖρος εἶναι ζῶον οἰκιακόν. Εἶναι πολὺ ὠφέλιμος εἰς τὸν ἄνθρωπον. Τὸ κρέας τοῦ χοίρου εἶναι νόστιμον καὶ θρεπτικόν, ἀλλ' ὀλίγον σκληρόν. Τὰ μῆρια τοῦ χοίρου ἀλατίζουσι καὶ καπνίζουσι. Τὰ τοιαῦτα μῆρια τοῦ χοίρου λέγονται χοιρομήρια. Ἀπὸ τὸ δέρμα τοῦ χοίρου κατασκευάζουσιν οἱ χωρικοὶ ὑποδήματα. Ὁ χοῖρος εἶναι πολὺ παχὺ ζῶον. Ἀπὸ τὸ κρέας καὶ τὸ πάχος τοῦ χοίρου γίνονται τὰ λουκάνικα. Τὰ λουκάνικα λέγονται καὶ ἀλλᾶντες. Ἀπὸ τὰς τρίχας τοῦ χοίρου κατασκευάζουσι ψήκτρας. Αἱ ψήκτραι χρησιμεύουσι πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὑποδημάτων καὶ τῶν φορεμάτων. Μὲ τὸ πάχος τοῦ χοίρου ἀλείφουσι τὰς μηχανάς. Ὁ χοῖρος εἶναι πολὺ ἀκάθαρτον ζῶον. Ἀρέσκειται νὰ κυλίηται εἰς τὸν βόρρορον. Μὲ τὸ ρύγχος του ἀναταράσσει τὴν κόπρον. Ὁ ἀρσενικὸς χοῖρος λέγεται καὶ σῦς. Ὁ θηλυκὸς χοῖρος γεννᾷ ἕως δώδεκα χοιρίδια. Ὁ χοῖρος ἀγαπᾷ τὰς βαλάνους καὶ τὰ κεράτια (ξύλοκέρατα).

Τί κατασκευάζουσι μὲ τὰς τρίχας τοῦ χοίρου; Ποῖον ζῶον μᾶς δίδει πάχος καὶ ἀλλᾶντας; Πῶς εἶναι τὸ κρέας τοῦ χοίρου; κτλ.

Ἑδιγματισμένα

2. Οἱ ποταμοί.

(Χ. Παπαμάρκου Ἀλφαβητ. σελ. 88-87).

Ἀπὸ τὰς πηγὰς γίνονται τὰ ρυάκια. Τὰ ρυάκια κυλίουσι τὰ καθαρὰ καὶ δροσερὰ νερά των ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς βράχους καὶ ἀπὸ τὰς πεδιάδας καὶ ἀπὸ τὰ δένδρα μὲ πολλὴν ὠραιότητα καὶ μὲ ἕν ἀπαλὸν κελάρυσμα. Τὸ κελάρυσμα τῶν ρυακίων καὶ ὁ δρόμος τῶν νερῶν των προξενούσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον πολλὴν εὐχαρίστησιν. Ἀπὸ τὰ ρυάκια ταῦτα γίνονται οἱ ποταμοί.

Ἐντὸς τῶν ποταμῶν ζῶσι πολλὰ καὶ διάφορα ὄψαρια. Τὰ νερά τῶν ποταμῶν ρέουσιν ἡσυχὰ καὶ ἀπαλά. Τὴν ἡμέραν, ὅταν ὁ ἥλιος λάμπη, τὰ μέρη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα οἱ ποταμοὶ ρέουσιν, εἶνε ὠραιότατα. Χόρτα πολλὰ καὶ τρυφερά, καλάμια πολλὰ καὶ καταπράσινα, δένδρα ὠραῖα καὶ ὑψηλά, ἄνθη μὲ πολλὰ καὶ εὐμορφα χρώματα εὐρίσκονται εἰς ὅλα τὰ μέρη. Φῶς πολὺ ὑπαρχει. Ἀγελάδες, πρόβατα καὶ ἵπποι βόσκουσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Τὰ πρόβατα βληχῶνται, οἱ κώδωνες οἱ κρεμάμενοι ἐκ τοῦ τραχήλου των ἠχοῦσιν ὠραιότατα. Εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου νὰ βλέπη καὶ νὰ ἀκούη.

Θ'. Ποιήματα

Ἐστευμένα

1. Πρέπει νὰ εὐσπλαγχνίζώμεθα τοὺς δυστυχεῖς.

(Μ. Βρατσάνου Ἀλφαβητ. σελ. 86)

« Ταξειδεύων ἓνας ὄνος, μὲ ἀλάτι
[φορτωμένος
» μ' ἓνα ἵππον, ὁ ὁποῖος ἦτο μό-
[νον σελλωμένος,
» τὸν θερμοπαρακαλοῦσε κάτι νὰ
[τὸν βοηθήσῃ,
» ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ βάρος ἐφοδεῖτο,
[μὴ ψοφήσῃ.
» Τὸ μισὸ μόνον γομάρι, τοῦλεγεν,
[ἐὰν σὺ πάρῃς,
» διὰ σὲ θὰ εἶν' παιγνίδι, δι' ἐμὲ
[δὲ πολλὴ χάρις.
» Ἀλλ' ὁ ἵππος εἶπεν, ὄχι, καὶ ἐχό-
[ρευεν ἐμπρὸς του,
» ἕως οὗτος τέλος πάντων ἔπεσεν
[ὁ σύντροφός του.
» Ἐκατάλαβε τὸ λάθος· ἀργὰ ὅμως
[καὶ εἰς μάτην,
» ἠναγκάσθη καὶ μὴ θέλων εἰς τὴν
[ράχιν του νὰ πάρῃ
» τοῦ κυρ' ὄνου τὸ γομάρι·
» καὶ τὸ δέρμα του ἀκόμη τοῦ ἐκά-
[θισαν στὴν πλάτη ».

Ἐστευμένα

2. Ὁ γάτος.

(Μ. Βρατσάνου Ἀλφαβητ. σελ. 98)

Στὴν θερμάστραν ἐμπρὸς
ἓνας γάτος χονδρὸς
πάντ' ἀπλώνεται·
μὲ τὰ μάτια κλειστὰ
νὰ τεντώνεται.

Ἐστιγματισμένα

1. Τὰ διψασμένα ἄνθη.

(Χ. Παπαμάρκου Ἀλφαβητ. σελ. 85-86)

Τᾶνθη μου τ' ἀγαπημένα
ἔχουν δίψαν τὰ καῦμένα.
Νὰ διψοῦν δὲν θὰ τ' ἀφήσω,
τρέχω νὰ τὰ βοηθήσω.

Ἄνθη μου ἀγαπημένα,
ποῦ διψάσατε καῦμένα,
περιμένετε ὀλίγο,
μὴ φοβεῖσθε, δὲν θὰ φύγω.

Πεταχτὴ ἔσαν τὸ ζαρκάδι
θὰ ὑπάγω ἔς τὸ πηγάδι
νὰ σᾶς φέρω, θὰ τὸ δῆτε,
τὸ νεράκι, ποῦ ζητεῖτε.

Ἐφυγε τὸ κοριτσάκι
μὲ τὴν στάμναν ἔς τὸ χεράκι
πάλιν ἔρχεται τρεχάτη
μὲ τὴν στάμναν τῆς γεμάτη.

Ἄνθη μου ἀγαπημένα,
ποῦ διψάσατε καῦμένα,
ἔφερα νερὸ νὰ πιῆτε
καὶ καλὰ νὰ δροσισθῆτε.

Ἐστιγματισμένα

Καλοκαιρία.

(Χ. Παπαμάρκου Ἀλφαβητ. σελ. 99)

Γελαῖ τοῦ θέρους ὁ καιρός,
ὁ λόφος θάλλει ἀνθηρός.
Τὴν γῆν κοσμεῖ Θεοῦ χαρά,
ὁ κύκνος παίζ' εἰς τὰ νερά.